



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie

LRZ-4101-010-03/2014
P/14/056

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/14/056 – Organizacja i utrzymanie kąpielisk oraz miejsc wykorzystywanych do kąpeli.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie.
Kontroler	Władysław Tabasz, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr 90313 z dnia 30 maja 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Ostrowie.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Cielec, Wójt Gminy. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ realizację zadań w zakresie organizacji i utrzymania miejsc wykorzystywanych do kąpeli w latach 2012 – 2014 I półrocze.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W okresie objętym kontrolą Urząd Gminy Ostrów, zwany dalej Urzędem lub Gminą nadzorował dwa miejsca wykorzystywane do kąpeli, określone przepisem art. 9 ust. 1 pkt. 5c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*², mając bieżącą informację na temat jakości wody w tych miejscach.

Urząd należycie wykonywał nadzór egzekwując od organizatorów miejsc wykorzystywanych do kąpeli właściwe oznaczenie tych miejsc, opiekę wykwalifikowanych ratowników, informację o stanie czystości wody i bezpieczeństwie osób korzystających z kąpeli.

W okresie objętym kontrolą woda w miejscach wykorzystywanych do kąpeli, spełniała wszystkie wymogi w zakresie czystości. W każdym sezonie Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Ropczycach, po przeprowadzeniu stosownych badań dopuszczał bez zastrzeżeń wodę w miejscach wykorzystywanych do kąpeli.

Gmina będąc właścicielem gruntu, nie będąc jednocześnie organizatorem miejsca wykorzystywanego do kąpeli w „Kamionce”, należycie monitorowała procedury w zakresie prawidłowego utrzymywania tego miejsca zapewniając bezpieczeństwo korzystającym z kąpeli. W badanym okresie, zarówno Urząd Gminy Ostrów, jak i zarządzający miejscem KS „Kaskada”, współpracowały z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w zakresie wykonywania koniecznych badań wody.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz.U z 2012 r., poz. 145 z późn. zm.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Ocena stosowania wymagań przepisów prawa dotyczących tworzenia miejsc wykorzystywanych do kąpieli.

Opis stanu faktycznego

W latach 2011, 2012 i 2013 do Gminy nie wpływały wnioski o umieszczenie w wykazie kąpielisk wydzielonego fragmentu wód powierzchniowych, na których organizator planował utworzyć kąpielisko lub utrzymywać już istniejące.

W latach 2011–2014 (I półrocze) na terenie Gminy nie funkcjonowało kąpielisko, o którym mowa w art. 9 ust. 1 pkt. 5a ustawy *Prawo wodne* (upw).

(dowód: akta kontroli str. 37)

W latach 2012-2013 na terenie Gminy funkcjonowały dwa miejsca wykorzystywane do kąpieli, tj. na terenie wsi Kamionka, dla którego organizatorem był Klub Sportowy „Kaskada”, położone na gruncie należącym do Gminy Ostrów (działka nr 1904/1, obręb geodezyjny Kamionka) oraz na terenie wsi Borek Mały, na gruntach prywatnych (działki nr 207, 208, 209, 210 211, 212, obręb geodezyjny Borek Mały), dla którego organizatorem była osoba fizyczna, mająca prawa do wody w akwencie.

W sezonach 2012-2014 r., Gmina umową użyczenia gruntu i urządzeń udostępniła Klubowi Sportowemu „Kaskada” pole biwakowe w Kamionce wraz z przyległym miejscem wykorzystywanym do kąpieli.

W latach 2008-2011 organizatorem miejsca wykorzystywanego do kąpieli wraz polem biwakowym w Kamionce był Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą w Kamionce.

Miejsca wykorzystywane do kąpieli były oznaczone w dokumentach planistycznych Gminy na obszarach zabudowy i urządzeń rekreacyjno-turystycznych. Charakterystykę omawianych miejsc zawarto w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ostrów” oraz „Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego nr 2/2005, terenu położonego w miejscowości Borek Mały”.

W kolejnych latach okresu objętego kontrolą nie odnotowano zmiany liczby miejsc wykorzystywanych do kąpieli na terenie Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 4-12, 38-51)

Właścicielem wody na terenie Kamionki, w miejscu wykorzystywanym do kąpieli był Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie, wykonujący prawa właścicielskie w imieniu Marszałka Województwa Podkarpackiego.

Organizator miejsca wykorzystywanego do kąpieli KS „Kaskada” w sezonie 2014 zawiadomił Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie o korzystaniu z wody, ze wskazaniem miejsca na części działki gruntowej 1550/1.

(dowód: akta kontroli str. 41-51, 105, 108-109)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie.

1.1. Ocena prowadzenia nadzoru nad jakością wody w miejscu wykorzystywanym do kąpiel.

Dbłość o jakość wody w miejscach wykorzystywanych do kąpiel na terenie Gminy.

1. W okresie objętym kontrolą Urząd otrzymał od Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Ropczycach (ppis) 9 informacji, tj. po dwa protokoły z kontroli przydatności wody w sezonie 2012 i 2013 dla dwóch miejsc wyznaczonych do kąpiel. Dla miejsca wyznaczonego w Kamionce były to informacje, z dnia 4 lipca i 13 sierpnia 2012 roku oraz z dnia 9 lipca i 9 sierpnia 2013 r. Dla miejsca wyznaczonego w Borku Małym były to protokoły, z dnia 28 czerwca i 13 sierpnia 2012 r. oraz 9 lipca i 9 sierpnia 2013 roku.

W jednym przypadku, dotyczącym miejsca wyznaczonego w Kamionce, informacja ppis, z dnia 28 czerwca 2012 zawierała wskazanie „brak przydatności wody do kąpiel”. Przeprowadzenie kontroli urzędowej i dokonanie kontroli jakości wody przeprowadzone w dniu 4 lipca 2012 r. wykazało przydatność wody do kąpiel.

2. W ośmiu omawianych przypadkach ppis ocenił i sklasyfikował wodę jako przydatną do kąpiel. W jednym przypadku stwierdził przejściowe zanieczyszczenie ściekami. W okresie 5 dni po stwierdzonej nieprzydatności wody do kąpiel (od 28.06. do 4.07.2012 r.), zarządzający miejscem KS „Kaskada” podjął działania polegające na wywieszeniu tablic „zakaz kąpiel”, ogrodzeniu miejsca wykorzystywanego do kąpiel taśmą ostrzegawczą.

W sezonie 2014 Urząd otrzymał protokoły ppis potwierdzające przydatność wody do kąpiel w obu omawianych miejscach wykorzystywanych do kąpiel, z dnia 30 czerwca 2014 r. (pobranie wody do badania w dniu 24 czerwca 2014 r.).

3. 4. Na przestrzeni lat 2010-2014, jakość wody w miejscach wykorzystywanych do kąpiel utrzymywała się na dobrym i niezmiennym poziomie.

W okresie objętym kontrolą ppis nie wprowadzał zakazu kąpiel w miejscach wyznaczonych do kąpiel, tj. w Kamionce i Borku Małym.

Nie stwierdzono przypadków pogorszenia się jakości wody, poza jednym omówionym wyżej przypadkiem.

(dowód: akta kontroli str. 13-21, 52-53, 86-102, 107)

Urząd dysponował dokumentami świadczącymi, iż organizatorzy miejsc wykorzystywanych do kąpiel, zgodnie z art. 34 d ust. 1 upw, zadbali o badanie jakości wody, tj. nie wcześniej niż 14 dni przed dniem rozpoczęcia funkcjonowania tego miejsca oraz raz w trakcie sezonu. W okresie objętym kontrolą dla obu miejsc wykorzystywanych do kąpiel pobierano próbki wody do badania:

- w 2012 r. pobrano w dniu 27 czerwca (początek sezonu 6 lipca, koniec 26 sierpnia) oraz w dniu 1 sierpnia 2012 roku,

- w 2013 r. pobrano w dniu 26 czerwca (początek sezonu 4 lipca, zakończenie 30 sierpnia) oraz w dniu 31 lipca 2013 roku,

- w 2014 r. pobrano w dniu 24 czerwca, początek sezonu kąpielowego od dnia 28 czerwca 2014 r. zakończenie dnia 31 sierpnia 2014 r.

Z dokumentów ppis przekazanych do Urzędu nie wynika aby dokonywano klasyfikacji jakości wody w miejscach wyznaczonych do kąpielii.

(dowód: akta kontroli str. 13-21, 52, 73, 103-106)

5. 6. W Urzędzie nadzór nad funkcjonowaniem miejsc wykorzystywanych do kąpielii został powierzony kierownikowi Referatu Rozwoju Lokalnego, Promocji Gminy i Ochrony Środowiska.

W okresie objętym kontrolą zespół kontrolny Urzędu, składający się z trzech osób upoważnionych do nadzoru realizacji umowy zawartej z KS „Kaskada”, przeprowadził cztery kontrole miejsc wykorzystywanych do kąpielii oraz wyposażenia, tj. w kolejnych sezonach 2012-2013 po jednej kontroli dla miejsc w Kamionce i Borku Małym (protokoły z dnia 29 czerwca 2012 r. i 28 czerwca 2013 r.). W obu przypadkach zespół kontrolny stwierdził przed otwarciem sezonu brak niezbędnego wyposażenia, tj.: siatki zabezpieczającej brodzik, kołowrotka do linki asekuracyjnej, boi wyznaczających brodzik. Organizatorzy miejsc wykorzystywanych do kąpielii przekazali do Urzędu Gminy oświadczenia o usunięciu wykazanych braków w wyposażeniu, jeszcze przed otwarciem sezonu.

(dowód: akta kontroli str. 22-37 i 54-57)

7. 8. W okresie objętym kontrolą Gmina nie wydatkowała, środków na organizację i utrzymanie miejsca wykorzystywanego do kąpielii.

Gmina nie uzyskiwała wpływów finansowych, z tytułu funkcjonowania miejsca wykorzystywanego do kąpielii.

(dowód: akta kontroli str. 86-102)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie.

1.2. Ocena zapewnienia bezpieczeństwa osób przebywających na terenie miejsca wykorzystywanego do kąpielii.

1.2.1. Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych, w tym warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób.

1. W latach 2012-2013 Wójt Gminy - według przepisu art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. *o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych* (Dz. U. Nr 208, poz. 1240 ze zm.) - zarządzał obszarem wodnym przylegającym do kempingu w Kamionce – za pośrednictwem KS „Kaskada”. Wójt Gminy, w myśl art. 5 ust. 2 pkt. 2 cyt. ustawy, zobowiązany był do zapewnienia stałej kontroli wyznaczonego obszaru wodnego (w tym przypadku - miejsca wykorzystywanego do kąpielii) przez ratowników wodnych.

(dowód: akta kontroli str. 46-51)

2. 3. 4. Na polu biwakowym przylegającym do miejsca wykorzystywanego do kąpieli w Kamionce oraz w Borku Małym, zamieszczono tablice z informacjami o tych miejscach wraz ze wskazaniem adresów: zarządzającego miejscem, Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego, Komendy Powiatowej Policji w Ropczycach. Gmina dysponowała informacją o ratownikach wodnych i uprawnieniach przez nich posiadanych.

W wyniku oględzin miejsca wykorzystywanego do kąpieli na terenie Kamionki stwierdzono, że miejsce to zostało oznaczone tablicami przy wjazdach/wejściach na teren udostępniony dla plażowania i kąpieli, zgodnie z wymogiem art. 34 d ust. 2 *Prawa wodnego*. Oznaczenie spełniało również warunki podane w art. 4. ust. 1 pkt. 2 ustawy o *bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych* Zarządzający ww. obiektem, umieścił w widocznym miejscu – zgodnie z art. 5 ust. 1 cyt. ustawy - regulamin korzystania z miejsca plażowania i kąpieli oraz numery telefonów alarmowych.

Miejsce wykorzystywane do kąpieli i jego otoczenie było oznaczone zgodnie z dyspozycjami określonymi w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, z dnia 6 marca 2012 r. w *sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczenia obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu, oraz znaków informacyjnych i flag*³, tj. poprzez wyznaczenie bojami (pławami) stref dla umiających, dla nieumiejących pływać i brodzika dla dzieci.

Na obszarze zarządzanym przez KS. „Kaskada” nie wyznaczano miejsc, w których kąpiel była niedozwolona w związku z tym nie zachodziła konieczność oznaczania znakami zakazu kąpieli według dyspozycji zawartych w § 3 cyt. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

W okresie objętym kontrolą nie przeprowadzono analizy zagrożeń i identyfikacji miejsc, w których występuje ewentualne zagrożenie dla bezpieczeństwa kąpiących się.

W złożonym wyjaśnieniu Wójt Gminy – Pan Piotr Cielec podał, że w ww. okresie do Urzędu nie zgłaszano sygnałów o zagrożeniach w miejscach wykorzystywanych do kąpieli.

(dowód: akta kontroli str. 13-21, 25-37 i 58-84)

W okresie objętym kontrolą Gmina nie otrzymywała informacji o ewentualnych zagrożeniach w miejscach wykorzystywanych do kąpieli bo takie zagrożenia w tym okresie nie występowały.

W latach 2011-2014 Gmina wykonywała cykliczne kontrole i wizje terenowe obszarów wodnych będących pod jej nadzorem. Kontrole nie wykazały występowania tzw. dzikich kąpielisk.

(dowód: akta kontroli str. 37)

5. Urząd przeprowadzał kontrolę prawidłowości oznaczenia i wyposażenia miejsc, każdego roku raz w sezonie. Ustalono, że oznakowanie miejsc wykorzystywanych do kąpieli spełniało wymogi określone w § 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie ewidencji kąpielisk oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli (Dz. U. Nr 91, poz. 527) oraz cytowanego wyżej rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w *sprawie sposobu oznakowania*

³ Dz. U. 2012.286

i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag.

(dowód: akta kontroli str. 25-37 i 75-84)

6. W okresie objętym Urząd nie wykonywał kontroli obszaru wodnego i na obszarze Gminy nie funkcjonowały jednostki organizacyjne związane z ratownictwem. Urząd nie zlecał wykonywania ratownictwa wodnego.

Gmina nie organizowała stanowiska do obserwacji obszaru wodnego, poza dyżurami ratowników, działających na zlecenie podmiotów zarządzających miejscami wyznaczonymi do kąpielii.

(dowód: akta kontroli str. 37, 85)

Ustalono, że w każdym sezonie zarządzający miejscami wykorzystywanymi do kąpielii realizowali obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa osób korzystających z kąpielii, poprzez wyznaczanie obsady ratowników wodnych. Ustalono, że wszyscy ratownicy wodni pełniący obowiązki w miejscach wykorzystywanych do kąpielii, w Kamionce i Borku Małym spełniali wymogi, o których mowa w art. 2 pkt. 5 ustawy *o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych*.

W przypadku miejsca wykorzystywanego do kąpielii w Borku Małym obowiązki ratowników wykonywały dwie uprawnione osoby. W przypadku miejsca wykorzystywanego do kąpielii w Kamionce, w roku 2012 ratownikami byli uprawnieni wolontariusze natomiast w sezonie 2013 i 2014, na podstawie umowy zlecenia ratownictwo wodne wykonywał podmiot świadczący usługi w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 58-61, 66-74)

W wyniku oględzin przeprowadzonych w miejscu wykorzystywanym do kąpielii w „Kamionce” nie stwierdzono zalegających przedmiotów, czy materiałów mogących spowodować zagrożenie dla zdrowia.

W okresie objętym kontrolą Gmina przeprowadzała dwie wizje lokalne miejsc wykorzystywanych do kąpielii (po jednej w każdym sezonie kąpielowym). Protokoły sporządzone na tę okoliczność przez zespół kontrolny nie zawierały informacji o zanieczyszczeniach w wodzie. W wyniku przeprowadzonych wizji nie zlecano wykonywania badań wody pod względem przydatności do kąpielii.

(dowód: akta kontroli str. 25-36, 75-84)

7. W okresie objętym kontrolą, Urząd nie wykonywał kontroli obszaru wodnego. Wójt Gminy Pan Piotr Cielec wyjaśnił, że na obszarze Gminy nie funkcjonowały jednostki organizacyjne związane z ratownictwem wodnym i Gmina nie zlecała wykonywania ratownictwa wodnego. Gmina nie organizowała stanowiska do obserwacji obszaru wodnego, poza dyżurami ratowników, działających na zlecenie podmiotów zarządzających miejscami wykorzystywanymi do kąpielii. W tym okresie z inicjatywy Gminy nie wykonywano oczyszczania powierzchni dna miejsca wykorzystywanego do kąpielii.

8. W okresie objętym kontrolą Gmina nie udzielała dotacji celowych podmiotom uprawnionym do wykonywania ratownictwa wodnego.

W sezonie kąpielowym w 2012 i w 2013 w miejscach wykorzystywanych do kąpieli nie wystąpiły przypadki utonięć.

(dowód: akta kontroli str. 37, 85-102)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie.

1.3. Informowanie społeczeństwa i państwowego inspektora sanitarnego w sprawach dotyczących miejsc wykorzystywanych do kąpieli funkcjonujących na terenie Gminy.

1. W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy w związku z funkcjonowaniem dwóch miejsc wykorzystywanych do kąpieli nie był zobowiązany do realizacji zadań sprawozdawczych.

(dowód: akta kontroli str. 37)

2. Zarządzający miejscem wykorzystywanym do kąpieli na terenie należącym do Gminy, tj. KS „Kaskada” w Kamionce, umieszczał w widocznym miejscu informacje dotyczące zasad korzystania z kąpieli bądź ograniczeń w korzystaniu z takiego miejsca. Na polu biwakowym był udostępniony regulamin określający zasady korzystania z miejsca wykorzystywanego do kąpieli i adresy podmiotów uprawnionych do niesienia pomocy bądź kontroli wody i miejsca.

Jak wyjaśnił Wójt Gminy Pan Piotr Cielec „Urząd nie dysponował w trakcie kontroli dokumentami świadczącymi o konieczności ostrzegania społeczeństwa o zagrożeniach na terenie miejsca wykorzystywanego do kąpieli.

3. Zarządzający miejscem wykorzystywanym do kąpieli informował korzystających z kąpieli o jakości wody poprzez podanie stosowych informacji na tablicach ogłoszeniowych rozstawionych w obrębie pola biwakowego i miejsca wykorzystywanego do kąpieli.

(dowód: akta kontroli str. 37, 75-84)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła nieprawidłowości.

Ocena częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Rzeszów, dnia

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontroler
Władysław Tabasz
Doradca prawny

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
podpis

.....
podpis